

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **13 grudnia 2012 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Bogumiła Burda
	Sędziowie:	SSA Urszula Kocyłowska (spr.) SSA Marta Pańczyk-Kujawska
	Protokolant	st.sekr.sądowy Anna Budzińska

po rozpoznaniu w dniu **13 grudnia 2012 r.**

na rozprawie

sprawy wniosku **K. P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o emeryturę

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **1 czerwca 2012 r.** sygn. akt **IV U 1033/11**

o d d a l a apelację.,

Sygn. Akt III AUa 939/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. decyzją z dnia 29 czerwca 2011 roku przywołując brzmienie przepisów art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jak i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stwierdził brak prawa wnioskodawcy K. P. do emerytury w wieku obniżonym z uwagi na niewykazanie posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Według organu rentowego przedstawiona dokumentacja zatrudnieniowa pozwala na ustalenie posiadania przez wnioskodawcę na dzień 1 stycznia 1999 roku stażu pracy w warunkach szczególnych w rozmiarze 4 lata, 4 miesiące i 22 dni. Natomiast brak jest podstaw do uwzględnienia jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach zatrudnienia wykonywanego w (...) Przedsiębiorstwie Robót Telekomunikacyjnych Oddział

w R. i Spółdzielni Pracy (...)jak i w (...) ze względu na niespełnienie warunków formalnych przez przedłożone świadectwo jak i brak możliwości pozytywnego ustalenia jedynie na podstawie oświadczenia wnioskodawcy i świadka.

W odwołaniu od wskazanej uprzednio decyzji wnioskodawca K. P. wniósł o jej zmianę poprzez ustalenie prawa wnioskodawcy do żadanego świadczenia emerytalnego. Wnioskodawca podniósł, iż w spornych okresach wykonywał pracę w warunkach szczególnych odpowiednio przy montażu i remoncie linii kablowych w pancerzu ołowianym na stanowisku telemontera, przy obsłudze stanowisk ogniowych w produkcji żarówek i świetlówek na stanowisku wyrobu balonów ręcznych oraz – w zależności od potrzeb pracodawcy - prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej przy montażu i remoncie urządzeń elektroenergetycznych na stanowisku konserwatora rozdzielni i sieci elektroenergetycznej, przy montażu konserwacji i remoncie linii kablowych na stanowisku elektromontera, konserwatora kabli i telemechanika jak i w akumulatorowniach przy opróżnianiu, oczyszczaniu i wymianie stężonego kwasu i płyt ołowianych na stanowisku konserwatora akumulatorowego. Wszystkie wymienione prace są wskazywane w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jak i w stosownych zarządzeniach resortowych jako prace w warunkach szczególnych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując swoją tezę o prawidłowości wydanej decyzji.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie wyrokiem z dnia 1 czerwca 2012 roku oddalił odwołanie wnioskodawcy wyłączając jednocześnie do odrębnego rozpoznania odwołanie wnioskodawcy w przedmiocie prawa do emerytury pomostowej. Sąd pierwszej instancji ustalił, że wnioskodawca urodzony w dniu (...) roku składał już uprzednio wniosek o emeryturę z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Od odmownej decyzji organu rentowego z dnia 19 października 2010 roku złożył odwołanie, które wyrokiem Sądu Okręgowego w Rzeszowie zostało uwzględnione przyznaniem żadanego świadczenia od dnia 29 września 2010 roku. Orzekający następnie – wobec zgłoszenia apelacji przez organ rentowy – Sąd Apelacyjny w Rzeszowie wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2011 roku zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie. Aktualnie wnioskodawca domaga się uznania jako pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia w (...)Przedsiębiorstwie Robót Telekomunikacyjnych Oddział w R. w okresie od dnia 10 lipca 1967 roku do dnia 23 października 1969 roku w takcie którego jako pracownik fizyczny wykonywał prace przy montażu sieci napowietrznej i kablowej; zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) w okresie od dnia 8 listopada 1971 roku do dnia 30 czerwca 1979 roku gdzie wykonywał czynności nastawiacza – operatora maszyn do produkcji żarówek pracując w oparach kwasu solnego; oraz w (...) gdzie – zgodnie z zeznaniami świadka – był zatrudniony jako monter kabli i urządzeń wykonując prace w szczególnych warunkach i otrzymując z tego tytułu dodatek pieniężny. Sąd Okręgowy uznał za wiarygodne zeznania świadków potwierdzających zatrudnienie wnioskodawcy w (...)jako pracy w warunkach szczególnych podnosząc, iż byli oni zatrudnieni w tym samym zakładzie i dysponują stosownymi informacjami jak i ich zeznania zostały potwierdzone treścią świadectwa pracy w warunkach szczególnych wystawionego przez pracodawcę. Natomiast Sąd odmówił takiej wiarygodności w zakresie wskazań co do wykonywania przez wnioskodawcę zatrudnienia w warunkach szczególnych w dwóch pozostałych zakładach pracy. Sąd zauważył, iż świadek potwierdzający charakter zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Robót Telekomunikacyjnych Oddział w R. sam nie dysponuje stosownym świadectwem pracy w warunkach szczególnych. Co do zatrudnienia w (...) to brak uwzględnienia był spowodowany także faktem, iż pracodawca wystawił wnioskodawcy świadectwo pracy w warunkach szczególnych na stanowisku wytapiacza na okres od dnia 17 lutego 1999 roku do dnia 31 grudnia 2004 roku. Uwzględnienie jako pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia w Spółdzielni Pracy „(...)powoduje, iż wraz z okresem uznanym przez organ rentowy wnioskodawca posiada 12 lat i 4 dni okresów pracy w szczególnych warunkach. Nie wykazał więc tym samym wymaganych normą art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jak i przepisem rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze pełnego okresu w wymiarze 15 lat.

Powyższy wyrok w pkt I zaskarżył apelacją wnioskodawca zarzucając orzeczeniu naruszenie prawa materialnego tj. art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń

Společnych jak i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze poprzez ich niezastosowanie w zakresie w jakim wnioskodawca wykazał wykonywanie pracy opisanej w załączniku do rozporządzenia jak i zarządzeniach resortowych; naruszenie przepisów procesowych tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów poprzez uznanie, iż wnioskodawca w okresach od dnia 10 lipca 1967 roku do dnia 23 października 1969 roku i od dnia 2 grudnia 1983 roku do dnia 31 grudnia 1985 roku nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych z pominięciem odmiennych ustaleń. W konkluzji apelujący wniósł o zmianę wydanego orzeczenia i przyznanie mu żądanego świadczenia wraz z zasądzeniem kosztów postępowania względnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie jest uzasadniona.

Na wstępie niniejszych rozważań należy zauważyć, iż przedmiotem postępowania jest kwestia uprawnień wnioskodawcy do świadczenia emerytalnego w obniżonym wieku z tytułu powoływania się wnioskodawcy na spełnienie przesłanek wymienionych w art. 184 i 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Podane normy umożliwiają skuteczne ubieganie się o emeryturę po wykazaniu stażu emerytalnego (tj. okresów składkowych i nieskładkowych) w wymiarze 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn w wieku obniżonym o pięć lat od wieku powszechnego (czyli 55 lat w przypadku kobiet i 60 lat dla mężczyzn) po wykazaniu posiadania do dnia wejścia w życie ustawy tj. do dnia 1 stycznia 1999 roku co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jak i po spełnieniu przesłanki rozwiązania stosunku pracy przez ubezpieczonych będących pracownikami oraz pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego lub złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa. Z ustaleń dokonanych przez Sąd pierwszej instancji i nie kwestionowanych przez zarówno przez wnioskodawcę jak i organ rentowy wynika, że wnioskodawca posiada wymagany staż emerytalny, osiągnął wiek 60 lat życia w dniu 28 września 2010 roku oraz legitymuje się rozwiązaniem stosunkiem pracy. Kwestią sporną pomiędzy stronami było posiadanie przez wnioskodawcę na dzień 1 stycznia 1999 roku co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych opisanych w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze wraz z załącznikiem do tego rozporządzenia. Sąd pierwszej instancji po przeprowadzeniu postępowania dowodowego wskazał na możliwość zaliczenia wnioskodawcy jako pracy świadczonej w warunkach szczególnych zatrudnienia wykonywanego w Spółdzielni pracy „(...)przez okres 7 lat, 7 miesięcy i 22 dni przy produkcji żarówek. Faktycznie opis czynności przedstawiony przez świadków pozwala na uznanie, iż praca ta mieściła się w ramach czynności obsługi stanowisk ogniowych w produkcji żarówek i świetlówek tj. prac wymienionych w wykazie A załącznika do rozporządzenia w dziale III pozycja 75. Sąd Okręgowy odmówił natomiast możliwości uznania jako pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia wykonywanego w dwóch pozostałych firmach. Wskazane w uzasadnieniu rozstrzygnięcia przesłanki tej odmowy nie są w pełni do zaakceptowania w zakresie dotyczącym pracy wnioskodawcy w(...)Przedsiębiorstwie Robót Telekomunikacyjnych Oddział w R.. Sąd bowiem przywołał brak posiadania przez świadka uzyskanego w tym zakładzie pracy świadectwa pracy w warunkach szczególnych. Zdaniem Sądu Apelacyjnego nie jest to argumentacja w pełni zasługująca na akceptację. Sąd bowiem pominął fakt, iż świadek opisał czynności podejmowane przez wnioskodawcę w ramach tego zatrudnienia (montaż sieci napowietrznej i kablowej) jak i że są one zbieżne z opisem stanowiska wskazanego w zaświadczeniu o zatrudnieniu wystawionym po jego ustaniu przez tego pracodawcę. Tak opisane działania mieszczą się w opisie prac w warunkach szczególnych zaprezentowanym w wykazie A załącznika do rozporządzenia w dziale VIII pozycja 20. I okoliczność ta może zostać potraktowana jako wystarczające wykazanie wykonywania w przedmiotowym okresie pracy w warunkach szczególnych. Jednak doliczenie podanego okresu – wynoszącego 2 lata, 3 miesiące i 13 dni – do już uznanego przez organ rentowy i Sąd pierwszej instancji i tak nie spowoduje stanu wykazania przez wnioskodawcę spełnienia warunku posiadania co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze do dnia 1 stycznia 1999 roku. Łącznie bowiem podane okresy stanowią 14 lat, 3 miesiące i 17 dni okresów pracy w warunkach szczególnych.

W sytuacji braku możliwości uwzględnienia w podanym czasokresie okresu służby wojskowej trwającej od dnia 23 października 1969 roku z uwagi na fakt, iż wnioskodawca po jej odbyciu nie powrócił do macierzystego pracodawcy na stanowisko pracy świadczonej w warunkach szczególnych (np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2012 r. w sprawie sygn. akt I UK 399/11 opubl. w LEX nr 1211140) tylko korzystne ustalenie wykonywania pracy w warunkach szczególnych w ramach wykazywanego okresu zatrudnienia w WSK – PZL od dnia 2 grudnia 1983 roku do dnia 31 grudnia 1985 roku pozwoliłoby na przekroczenie wymaganej przepisem prawa granicy 15 lat. Tymczasem ten ostatni okres został w sposób słuszny oceniony przez Sąd Okręgowy jako niemożliwy do uznania w postępowaniu odwoławczym. Dokonując oceny Sąd w szczególności zwrócił uwagę na zeznania świadka jak i zalegające w aktach organu rentowego świadectwo pracy w warunkach szczególnych wystawione przez tego pracodawcę ale jedynie na okres późniejszy od dnia 17 lutego 1999 roku do dnia 31 grudnia 2004 roku na stanowisku wytapiacza. Faktycznie zeznania świadka są bardzo ogólne i nie pozwalają na stanowcze uznanie, iż wnioskodawca w okresie spornego zatrudnienia stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał czynności mieszczące się w opisach załącznika do rozporządzenia. Stwierdzenie, iż wnioskodawca był monterem kabli i urządzeń oraz, że pracował w akumulatorowni w sytuacji gdy nadal istniejący na rynku pracodawca wystawiający zarówno świadectwo pracy w warunkach szczególnych jak i świadectwo pracy podstawowe nie wymienił spornego okresu jako pracy w warunkach szczególnych, a wnioskodawca nie skorzystał z przysługującego mu uprawnienia do żądania sprostowania obydwu dokumentów nie pozwala na dokonanie ustaleń tylko na podstawie zeznań świadka z pominięciem istniejącej dokumentacji. A ta ostatnia to między innymi akta osobowe wnioskodawcy z których wynika, iż czynił on starania o pracę w centrali telefonicznej (do której został przyjęty) oraz, że zakres jego – jak to wynika z zalegających w aktach osobowych dalszych dokumentów – czynności obejmował także obsługę tej centrali jak i radiowęzła zakładowego. Wspomniane informacje uzasadniają wątpliwości co do wykazania przez wnioskodawcę w sposób stanowczy, iż wykonywał w ramach pełnego wymiaru czasu pracy i stale – jak tego wymaga § 2 ust. 1 rozporządzenia – jedynie czynności opisane w wykazie A załącznika do rozporządzenia. Podawany przez wnioskodawcę jako argument mający świadczyć na jego rzecz fakt uzyskiwania dodatku szkodliwego wspomnianych wątpliwości nie usuwa. Dodatek ten stanowił element wynagrodzenia którego kryteria wypłaty stanowione były przez pracodawcę i nie musiały być tożsame z kryteriami uznania pracy za wykonywaną w warunkach szczególnych. Nadto tego typu dodatek był wielokrotnie wypłacany osobom spełniającym jedynie dorywczo kryteria jego przyznawania. Nie jest to więc wystarczający dowód potwierdzający, iż wnioskodawca w okresie od dnia 2 grudnia 1983 roku do dnia 31 grudnia 1985 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy świadczył prace w warunkach szczególnych.

Reasumując Sąd Apelacyjny ostatecznie uznał wydane w sprawie rozstrzygnięcie za trafne i poprzedzone stosownymi czynnościami podjętymi w ramach postępowania dowodowym jak i słuszną jego oceną w zakresie braku spełnienia wszystkich przesłanek żadanego świadczenia emerytalnego. Konsekwencją powyższego jest uznanie bezzasadności wniesionej apelacji wobec braku skutecznego dowiedzenia słuszności sformułowanych w niej zarzutów.

Orzeczenie Sądu Apelacyjnego znajduje swoją podstawę prawną w treści powołanych przepisów prawa i art. 385 k.p.c.

(...)

- (...);

(...)